

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מח.

עין משפט גזר מצוה

ל א מיי פטי' מהלכות
מהלכות אסורות הלכה
ד:
ל ב מיי פ"ה מהל'
אסורי מצות הל'ט:
ל ג ג שם הלכה י:
ב ד מיי פ"ה מהל' יז"ט
הלכה ג:

(א) [מנחת ה. חולין פ. 5:
תמורה כט. ג.] (ב) [נזירות
כא. א.] (ג) [נזירות כג. א.]
מכיו ואולי כ"ל כל מלאכה
לא יעשה כהן דמכיו גבי
אם הפסח שמות יב טו.,
(ד) [נזירות מהל'ט. ט.] (ה) [קדוש
יח טז. א.] (ו) [נזירות מהל'ט.
יז. א.] (ז) [נזירות מהל'ט. יז. א.]

הגהות הב"ח

(א) הש"י ד"ה דלא חזיא
וכי דהרי אסור:

מוסף רש"י

במושקה ישראל. מקרא
הוא כספרי יחזקאל שם
אחד מן האלן מן
המלכים ממשיקה ישראל,
ולענין קצתו ונפיקים
כמי (חזקוני פ. 3.) מן
המותר לישראל. לא
המותר לאכילה וזכאל הנה
קצתו (תמורה כט.) מן
המותר למשקה ישראל
ישראל נכסי (מנחות ז.)
כל קצתו מה שיש ימי משקה
הכאף לישראל כל עיקר
הפסחה קרינה על שם
המשקה. כלומר האכילה
עם הסחים מה ש
המותר לישראל (יחזקאל
ח טו.) ואין חילוק
מלאכות לרש"י. וכל
עשה שמים ושלש מלאכות
כעולם אחד, או עשה
מלאכה שם שם שם
לאחר אינו מביא אלא
אחת. למי דבעיה חלק
יאלת. כפינה ליה אין
חילוק מלאכות צ"ט,
דכ"ט לא יאלת בעברה,
ומי דנמי בעברה ללא
יאלת ונפקא ליה חילוק
מלאכות מנעשה אחת
מהנה, אי מילי צאטויה
דלית בהן מינה טעמא כגון
מלאכות דשבת דחזון כרת
ועגנות טעמא, דכשהיא
פרישה דעשה מלאכה מהנה
קמייה נעשה טעמא מיה
דחזון טעמא הוא ואין
זדון כרת אין צו חילוק
מלאכות (מנחת כח.)

מן המאמץ. על כרחיך אנכסים קאי וקאמר הציאו הנכסים עליו מן המאמץ ששמעו וזכו מן המאמץ ובעלמא כפיפריה נפקא לן ספיר דערלה וכלאי הכסר כגילין כמאמץ והאי מאכאן לאו דוקא אלא אף כאן אמה יכול לסמוך קצת: איסור דבר אחר. שבת: הא אם הוא דאמר. בזלו הן הלווקין (מנחת דף כא.): חילוק מלאכות לשבת. שאל עשה שמים כהעלם אחד או [אחת] שמי העלמות חייב שמים: ואין חילוק מלאכות ליום טוב. שאל עשה שמי מלאכות כמזיד אינו לוקה שמים והכא ציוס טוב קיימין וממייבת ליה משום י"ט תרמי משום מוקלה ומשום כמאן גיד ציוס טוב: אמר רמי בר חמא הא דרבה וכו' חסדא. לאיפליגו:

גבי יום טוב אי שריין ליה משום הוואיל או לא: מהלוקא רבי אליעזר ור' יהושע היא דרבי אליעזר סבר אמרינן הוואיל. אע"ג דסופו להפריש אחת מהן לחלה ונמנא שטרט דרבי שרינו ראו לאכילה אפי' הכי אמרינן הוואיל ואי צעיי לא מפריש חדא לחלה אלא צעט מכל חדא ומלך הוואיל לנימנר בכל חדא חוזה ליה ומותר לאפותה: ור' יהושע סבר לא אמרינן הוואיל כדי להמיר מלאכות יום טוב. אחת מהן לחלה ונמנא שטרט דרבי שרינו ראו לאכילה אפי' הכי אמרינן הוואיל ואי צעיי לא מפריש חדא לחלה אלא צעט מכל חדא ומלך הוואיל לנימנר בכל חדא חוזה ליה ומותר לאפותה: ור' יהושע סבר לא אמרינן הוואיל כדי להמיר מלאכות יום טוב.

אחיה אמר רב חסדא ורבה מהלוקת דר"א ורבי יהושע היא דר"א סבר אמרינן הוואיל ורבי יהושע סבר לא אמרינן הוואיל אמר רב פפא ודילמא עד כאן לא קאמר ר"א התם דאמרינן הוואיל אלא דבעידנא דקא עיילי לתנורא כל חדא וחדא הוואי ליה לדידיה אבל הכא דלאורחין הוא דחזי לדידיה לא חזי אימא הכי נמי דלא אמרינן הוואיל אמר רב שישא בריה דרב אידי ודילמא לא היא עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם דלא אמרינן הוואיל אלא דאיכא חדא דלא חזיא לא לדידיה ולא לאורחין אבל הכא דחזי מיהת לאורחין אימא הכי נמי אמרינן הוואיל אמרוה [רבנן] קמיה דרבי ירמיה ור' ירמיה קיבלה ר' זורא לא קיבלה א"ל רבי ירמיה לרבי זורא מילתא דקשיא לן ואתיא כמה שני במאי פליגי ר"א ור' יהושע השתא אמרוה משמיה דגברא רבה ולא ניקבלה אמר ליה היכי אקבלה דתנינא אמר ליה רבי יהושע לדברך הרי הוא עובר משום:

הוא עובר משום: לא תעשה כל מלאכה ושתיק ליה ואי אתא לימא ליה טעמא דירי משום הוואיל א"ל וליתעמך דהא דתנינא בברייתא אמר לו ר"א לבריה הרי הוא עובר משום כל וכל ימצא ושתיק ליה ה"ג דלא אהדר ליה הא קא מהדר ליה במתני' דתנן לא זהו חמין שמוהרין עליו משום כל יראה וכל ימצא אלא שתיק ליה בברייתא ומהדר ליה במתני' ה"ג אימור של רבי יוחנן בן ברוקה אמר בחיטין קבין ובשעורין שלשת קבין ר' יוחנן בן ברוקה אמר בחיטין שלשת קבין ובשעורין ארבעה קבין לא קשיא הא בחסיכתא הא במעלייתא אמר רב פפא שמע מינה גריעין חיטי חסיכתא מחיטי מעלייתא טפי מדרגיען שערי חסיכתא משערי מעלייתא דאילו התם תילתא והכא ריבעא אמר רב קבא מלוגנאה לפיסחא וכן לחלה (ו) (והתניא) חמשת

רבינו חננאל (המשך)
עובר הוואיל וכל חדא
חדא חזיא ליה, אמאי
שתיק, ואלא מרבישתא
לית ליה הוואיל. א"ל ר'
ירמיה אי הכי הא דתנינא
בברייתא, אמר לו ר'
אליעזר הרי הוא עובר
משום לא יראה ולא ימצא,
ואשתיק ר' יהושע
בברייתא, הכי נמי הדר
ביה. והא אהדר ליה
במתני', לא זהו חמין
שמוהרין עליו בכל יראה
ובל ימצא, אלא שתיק
בברייתא ואהדר ליה
במתני', ר' אליעזר נמי
אימור אהדר ליה
במכילתא אחתיה. ואע"ג
דמסביר טעמא דר' יהושע
(א) ואמר אני אכירע כשאינן
אופה נמצאין עובר על
הוא לברו יעשה לכם
ועשה מעשה בידו,
וכשאינן מניחה ואינו אופה
אותה נמצאין עובר ואינו
יעשה מעשה בידו. תניא
אמר ר' הלכה כר' אליעזר
דאמר לא תקרא לה שם
עד שתאפה. ואע"ג דאין
למדין הלכה ממשנה דהיא
תלמודי. מסכינן הוא דאמר
רב יהודה אמר שמואל
ירב הלכתא כר' אליעזר
שהרודה ונתון טל של
מצרפן, וכלהו חדא טעמא
הוא. ור' יצחק אמר
הילכתא כבן בתירא דאמר
טליל לצונן. ואע"ג דפליגי

רבינו חננאל (המשך)
עובר הוואיל וכל חדא
חדא חזיא ליה, אמאי
שתיק, ואלא מרבישתא
לית ליה הוואיל. א"ל ר'
ירמיה אי הכי הא דתנינא
בברייתא, אמר לו ר'
אליעזר הרי הוא עובר
משום לא יראה ולא ימצא,
ואשתיק ר' יהושע
בברייתא, הכי נמי הדר
ביה. והא אהדר ליה
במתני', לא זהו חמין
שמוהרין עליו בכל יראה
ובל ימצא, אלא שתיק
בברייתא ואהדר ליה
במתני', ר' אליעזר נמי
אימור אהדר ליה
במכילתא אחתיה. ואע"ג
דמסביר טעמא דר' יהושע
(א) ואמר אני אכירע כשאינן
אופה נמצאין עובר על
הוא לברו יעשה לכם
ועשה מעשה בידו,
וכשאינן מניחה ואינו אופה
אותה נמצאין עובר ואינו
יעשה מעשה בידו. תניא
אמר ר' הלכה כר' אליעזר
דאמר לא תקרא לה שם
עד שתאפה. ואע"ג דאין
למדין הלכה ממשנה דהיא
תלמודי. מסכינן הוא דאמר
רב יהודה אמר שמואל
ירב הלכתא כר' אליעזר
שהרודה ונתון טל של
מצרפן, וכלהו חדא טעמא
הוא. ור' יצחק אמר
הילכתא כבן בתירא דאמר
טליל לצונן. ואע"ג דפליגי

רבינו חננאל (המשך)
עובר הוואיל וכל חדא
חדא חזיא ליה, אמאי
שתיק, ואלא מרבישתא
לית ליה הוואיל. א"ל ר'
ירמיה אי הכי הא דתנינא
בברייתא, אמר לו ר'
אליעזר הרי הוא עובר
משום לא יראה ולא ימצא,
ואשתיק ר' יהושע
בברייתא, הכי נמי הדר
ביה. והא אהדר ליה
במתני', לא זהו חמין
שמוהרין עליו בכל יראה
ובל ימצא, אלא שתיק
בברייתא ואהדר ליה
במתני', ר' אליעזר נמי
אימור אהדר ליה
במכילתא אחתיה. ואע"ג
דמסביר טעמא דר' יהושע
(א) ואמר אני אכירע כשאינן
אופה נמצאין עובר על
הוא לברו יעשה לכם
ועשה מעשה בידו,
וכשאינן מניחה ואינו אופה
אותה נמצאין עובר ואינו
יעשה מעשה בידו. תניא
אמר ר' הלכה כר' אליעזר
דאמר לא תקרא לה שם
עד שתאפה. ואע"ג דאין
למדין הלכה ממשנה דהיא
תלמודי. מסכינן הוא דאמר
רב יהודה אמר שמואל
ירב הלכתא כר' אליעזר
שהרודה ונתון טל של
מצרפן, וכלהו חדא טעמא
הוא. ור' יצחק אמר
הילכתא כבן בתירא דאמר
טליל לצונן. ואע"ג דפליגי

רבינו חננאל (המשך)
עובר הוואיל וכל חדא
חדא חזיא ליה, אמאי
שתיק, ואלא מרבישתא
לית ליה הוואיל. א"ל ר'
ירמיה אי הכי הא דתנינא
בברייתא, אמר לו ר'
אליעזר הרי הוא עובר
משום לא יראה ולא ימצא,
ואשתיק ר' יהושע
בברייתא, הכי נמי הדר
ביה. והא אהדר ליה
במתני', לא זהו חמין
שמוהרין עליו בכל יראה
ובל ימצא, אלא שתיק
בברייתא ואהדר ליה
במתני', ר' אליעזר נמי
אימור אהדר ליה
במכילתא אחתיה. ואע"ג
דמסביר טעמא דר' יהושע
(א) ואמר אני אכירע כשאינן
אופה נמצאין עובר על
הוא לברו יעשה לכם
ועשה מעשה בידו,
וכשאינן מניחה ואינו אופה
אותה נמצאין עובר ואינו
יעשה מעשה בידו. תניא
אמר ר' הלכה כר' אליעזר
דאמר לא תקרא לה שם
עד שתאפה. ואע"ג דאין
למדין הלכה ממשנה דהיא
תלמודי. מסכינן הוא דאמר
רב יהודה אמר שמואל
ירב הלכתא כר' אליעזר
שהרודה ונתון טל של
מצרפן, וכלהו חדא טעמא
הוא. ור' יצחק אמר
הילכתא כבן בתירא דאמר
טליל לצונן. ואע"ג דפליגי

רבינו חננאל (המשך)
עובר הוואיל וכל חדא
חדא חזיא ליה, אמאי
שתיק, ואלא מרבישתא
לית ליה הוואיל. א"ל ר'
ירמיה אי הכי הא דתנינא
בברייתא, אמר לו ר'
אליעזר הרי הוא עובר
משום לא יראה ולא ימצא,
ואשתיק ר' יהושע
בברייתא, הכי נמי הדר
ביה. והא אהדר ליה
במתני', לא זהו חמין
שמוהרין עליו בכל יראה
ובל ימצא, אלא שתיק
בברייתא ואהדר ליה
במתני', ר' אליעזר נמי
אימור אהדר ליה
במכילתא אחתיה. ואע"ג
דמסביר טעמא דר' יהושע
(א) ואמר אני אכירע כשאינן
אופה נמצאין עובר על
הוא לברו יעשה לכם
ועשה מעשה בידו,
וכשאינן מניחה ואינו אופה
אותה נמצאין עובר ואינו
יעשה מעשה בידו. תניא
אמר ר' הלכה כר' אליעזר
דאמר לא תקרא לה שם
עד שתאפה. ואע"ג דאין
למדין הלכה ממשנה דהיא
תלמודי. מסכינן הוא דאמר
רב יהודה אמר שמואל
ירב הלכתא כר' אליעזר
שהרודה ונתון טל של
מצרפן, וכלהו חדא טעמא
הוא. ור' יצחק אמר
הילכתא כבן בתירא דאמר
טליל לצונן. ואע"ג דפליגי

רבינו חננאל (המשך)
עובר הוואיל וכל חדא
חדא חזיא ליה, אמאי
שתיק, ואלא מרבישתא
לית ליה הוואיל. א"ל ר'
ירמיה אי הכי הא דתנינא
בברייתא, אמר לו ר'
אליעזר הרי הוא עובר
משום לא יראה ולא ימצא,
ואשתיק ר' יהושע
בברייתא, הכי נמי הדר
ביה. והא אהדר ליה
במתני', לא זהו חמין
שמוהרין עליו בכל יראה
ובל ימצא, אלא שתיק
בברייתא ואהדר ליה
במתני', ר' אליעזר נמי
אימור אהדר ליה
במכילתא אחתיה. ואע"ג
דמסביר טעמא דר' יהושע
(א) ואמר אני אכירע כשאינן
אופה נמצאין עובר על
הוא לברו יעשה לכם
ועשה מעשה בידו,
וכשאינן מניחה ואינו אופה
אותה נמצאין עובר ואינו
יעשה מעשה בידו. תניא
אמר ר' הלכה כר' אליעזר
דאמר לא תקרא לה שם
עד שתאפה. ואע"ג דאין
למדין הלכה ממשנה דהיא
תלמודי. מסכינן הוא דאמר
רב יהודה אמר שמואל
ירב הלכתא כר' אליעזר
שהרודה ונתון טל של
מצרפן, וכלהו חדא טעמא
הוא. ור' יצחק אמר
הילכתא כבן בתירא דאמר
טליל לצונן. ואע"ג דפליגי

(א) נראה דיש טעות סופר בדבריו וכלל טעמא דר"י ואי אכירע דכשאי אופה נמצאין עובר על כל מלאכה לא יעשה כהן עושה כו'.